

SPIS TREŚCI

Przedmowa	9
1. Przedmiot badań	11
1.1. Definicje krajobrazu	11
1.2. Ekologia krajobrazu	13
1.3. Krajobraz jako przedmiot badań różnych dyscyplin	14
1.3.1. Geografia fizyczna	14
1.3.2. Geochemia krajobrazu	15
1.3.3. Geobotanika	15
1.3.4. Architektura	16
2. Teorie naukowe stosowane w opisywaniu krajobrazu	17
2.1. Teoria systemów	17
2.2. Teoria informacji	19
2.3. Teoria pola	20
2.4. Teoria „Gestalt”	22
3. Struktura układów przyrodniczych	23
3.1. Rodzaje podziałów środowiska przyrodniczego	23
3.1.1. Podział według geosfer	23
3.1.2. Podział według komponentów przyrody (geokomponentów)	23
3.1.3. Przestrzenne jednostki przyrodnicze	26
3.2. Związki występujące w środowisku przyrodniczym	27
4. Funkcjonowanie układów przyrodniczych	29
4.1. Dynamika roślinności	32
4.2. Proces sukcesji	33
4.3. Stadia rozwojowe drzewostanu	35
4.4. Strategie życiowe roślin	37

4.5. Biogeograficzna teoria wysp i model „płatów i korytarzy”	40
4.5.1. Teoria wysp.....	40
4.5.2. Model „płatów i korytarzy”	41
4.5.3. Zadrzewienia śródpolne	45
4.5.4. Strefy ekotonowe	47
5. Fitosocjologia w badaniach krajobrazu	49
5.1. Zbiorowiska roślinne i podstawy ich klasyfikacji.....	49
5.2. Hierarchiczny system zbiorowisk	50
5.3. Roślinność rzeczywista a roślinność potencjalna	58
5.3.1. Naturalna roślinność potencjalna a siedliskowy typ lasu	60
5.4. Dynamiczny krąg zbiorowisk	60
5.5. Regionalizacja szaty roślinnej	61
5.6. Dobory roślin na tereny zieleni.....	65
5.6.1. Dobory roślin rodzimych	65
5.6.2. Określenie specjalnych wymagań roślin	66
5.6.3. Dobory roślin obcego pochodzenia.....	67
5.6.4. Rośliny inwazyjne.....	67
6. Stabilność krajobrazu	70
6.1. Pojęcie stabilności w układach przyrodniczych.....	70
6.2. Czynniki wpływające na stabilność krajobrazu	74
Zakłócenia zewnętrzne a stabilność	74
Dojrzałość a stabilność	74
Różnorodność a stabilność	74
Liczba i moc powiązań a stabilność	75
6.3. Miary i oceny stabilności.....	75
7. Zmiany antropogeniczne w układach przyrodniczych	78
7.1. Podział oddziaływań antropogenicznych.....	78
7.2. Fazy ekologicznych efektów oddziaływania ludzkiego.....	79
7.3. Charakter zmian antropogenicznych.....	80
7.3.1. Zmiany we florze	80
7.3.2. Zmiany w fitocenozach	81
7.3.3. Zmiany w siedlisku	82
7.4. Klasyfikacja naturalnych jednostek przyrodniczych poddanych wpływom człowieka	83
7.5. Klasy naturalności krajobrazów.....	84
8. Waloryzacja krajobrazu.....	85
8.1. Badania atrakcyjności wizualnej krajobrazu.....	85

8.1.1. Teorie dotyczące preferencji człowieka w ocenie krajobrazu.....	85
8.1.2. Badania atrakcyjności widoku	86
8.2. Podstawy oceny krajobrazu	88
8.2.1. Koncepcja potencjałów układów przyrodniczych.....	88
8.2.2. Klasyfikacja ocen relacji „człowiek-środowisko”	88
8.2.3. Oceny instrumentalne stanu i przydatności środowiska.....	89
8.2.4. Oceny indykacyjne.....	90
8.2.5. Fitosocjologiczne podstawy waloryzacji przyrodniczej.....	91
8.3. Terenowe badania krajobrazowe	93
8.4. Modele i GIS w ekologii krajobrazu.....	96
9. Metody optymalizacji planowania krajobrazu.....	98
9.1. Planowanie krajobrazu.....	98
9.2. Przykłady zintegrowanych metod optymalizacji krajobrazu	99
9.2.1. LANDEP (<i>landscape ecological planning</i>)	99
9.2.2. Metoda ABC (<i>Abiotic, Biotic, Cultural</i>)	100
9.2.3. Analiza wykorzystania krajobrazu.....	100
9.2.4. Metoda GEM (<i>General Ecological Model</i>)	101
9.2.5. Metoda MENTS (<i>Mann-Economy-Nature-Territorial-System</i>)	102
10. Gospodarowanie przestrzenią w różnych typach krajobrazu.....	104
10.1. Krajobrazy miejskie.....	105
10.2. Krajobrazy podmiejskie.....	106
10.3. Krajobrazy wiejskie.....	108
11. Kształtowanie przestrzeni zurbanizowanej w myśl zasad ekorozwoju	111
11.1. Myślenie systemowe.....	114
Literatura.....	119